

Baruh

Deuterokanoniska knjiga

**Uvod: Bar 1,19-22;
2,11-15**

Gospodin po pravdi sudi (Ps 9)

D Em Bm A G A7 D

Go-spodin po prav - di su - di krug ze-malj - ski.

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2025./26. ECTS 6
ponedjeljkom i srijedom u 10:15

Proroštvo i apokaliptika

amdg.eu → nastava → FTI

**Pregled (prezentacije), tekstovi, audio- i
videozapisi...**

Božo Lujić, *Starozavjetni proroci*

Baruh

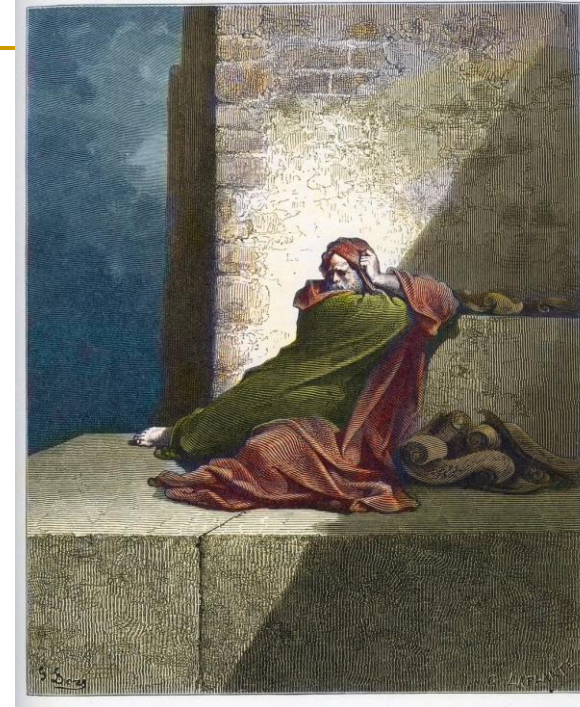
Deuterokanonska knjiga

Baruh nema naziv „prorok”

U LXX: Bar 1-5, Tuž, Jeremijino Pismo;
u Vg: Bar 1-6

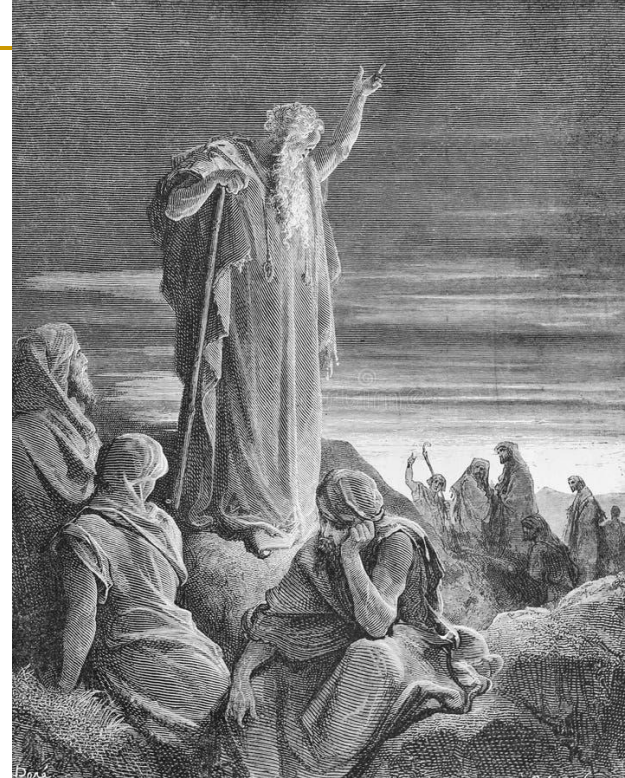
Baruh

- Knjiga iz LXX
 - *Tko je pisac (γράφω) Bar 1,1.3?*
- Baruh (napisao 1, pročitao 3)
 - *Mjesto (1,1 usp. 8)*
- Babilon
 - Baruh spasio ukradeno hramsko posuđe da ga vrati u Judeju (8)
 - *Što je napisao (1,1.14)?*
- βιβλίον
 - *Vrijeme radnje (1,2)?*
- 5. godina, U vrijeme kad je Jeruzalem spaljen

Stilska podjela

- **Proza: a) 1,1-14 – tko, gdje, što?**
 - Baruh djeluje u Babilonu (izvještaj u 3. licu)
 - sa zasužnjenim Jojakinom (Jekonija, Konija)
- **b) 1,15-3,8 – tko, što?**
 - velika pokornička molitva zajednice
- **c) Bar 6: što (6,1), kome (6,1), o čemu (6,3)**
 - prijepis Jeremijina pisma prognanicima (6,1)
 - obraćanje zajednici (“vi” 6,1)
 - pouka o kumirima (“bogovi” 6,3)
 - samo u 6,1 (Vg.) spominje se imenom Jeremija

Poezija u Bar

- A) *Pjesma u 3,9-4,4*
- pjesma o mudrosti (3,9-4,4)
 - φρόνησις, σοφία, ἐπιστήμη
 - *Što se zbiva s njom u 3,38?*
- “udomila se među ljudima” (3,38)
- B) *Pjesma u 4,5-5,9*
- o obnovi Božjeg naroda (4,5-5,9)
 - *Glavni lik (4,8)?*
- *Jeruzalem – majka (4,8), udovica (12.16)*
 - Govori susjedama sionskim (4,9.14.24)
 - Svojoj djeci („vi” od 4,17)
- **Zaključak: Ohrabrenje Jeruzalemu (4,30-5,9)**

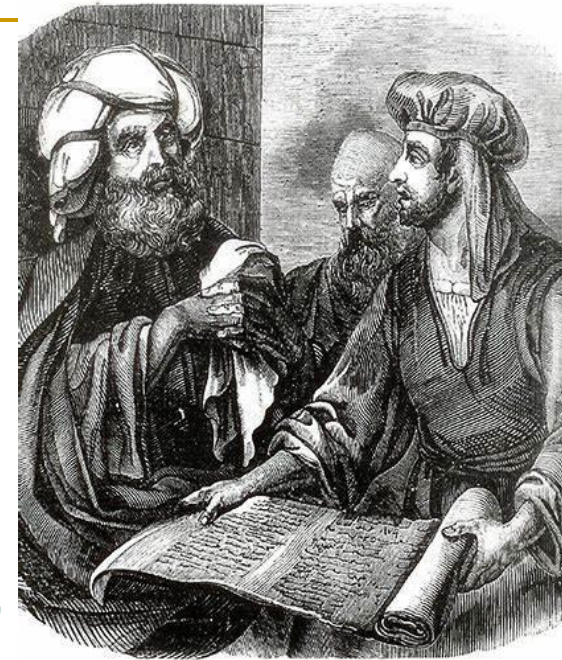
Dijelovi knjige

- Uvod (Bar 1,1-9)
- Pismo u Jeruzalem (1,10-15)
- S pokorničkom molitvom („mi” – 1,15-3,7)
- Pouka Izraelu („čuj Izraele” 3,9) 3,9-4,5
- Tužaljka majke Jeruzalem (4,6-29):
 - Susjedama i djeci (τέκνα 7x)
- Utjeha Jeruzalemu (4,30-5,9):
 - Ustani, sabiru se (5,5 usp. Iz 60,1.4)
- Poslanica sužnjima koji će biti odvedeni u Babilon (6,1-72)

Početak

- *Gdje (Bar 1,1) i kada (1,2) pisano?*
- u Babilonu (1,1), 5. godina od pada Jeruzalema
 - *Javno čitanje kome (rijeka Σουδ 1,3s)*
- **Kralj Jojakin (Jekonija), voditelji, sav narod**
 - *Reakcije (1,5s.10):*
- pokornička molitva (5)
- pošiljka: novac (7)
- pismo (10)

Pismo iz Babilona u Jeruzalem

- *Sadržaj pisma* (Bar 1,10.11):
- **A) Novac za žrtvene prinose**
 - Prinesite na žrtveniku (10)
- **B) Poziv na molitvu – za koga (11s; 13):**
 - za kralja babilonskog (Nabukodonozor) i sina 11
 - za nas (prognanici) 13
- **C) knjiga za čitanje u Hramu (14)**
- riječi pokorničke molitve (1,15-2,35)
 - Obazri se iz *Doma* (2,16)
 - Dakle: Hram postoji i djeluje

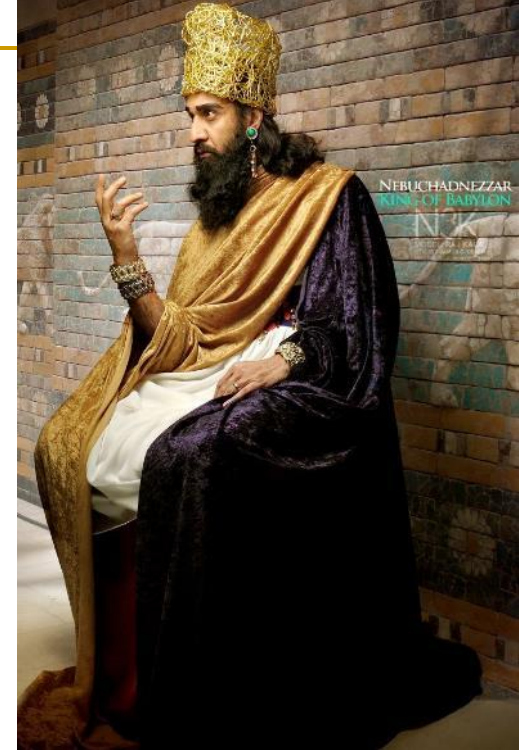
Molitva zajednice (“mi”)

- *Glavna misao* (Bar 1,18.19.21; 2,5.10.24; 3,4 ⇔ 2,22.29)
- nismo poslušali glas (7x)
⇔ ako ne poslušate (2,22.29)
- Griješili smo (1,17; 2,5.12; 3,2.4),
oci su griješili (2,33; 3,7) = 7x
 - *Sidrište* (1,19.20; 2,11 + 1,20; 2,2.28):
- 3x Izlazak (oslonac za Bar 6,2) + 3x Mojsije
 - *Odakle nevolje* (1,20; 2,2.29)?
- Božja prijetnja zapisana u Zakonu
- izvršena (2,1; usp. 2,7: sva zla stigla)

Razgovor s Bogom

- *Teološka svrha izbavljenja (Bar 2,14s)*
- **Izbavi nas poradi sebe (14)**
- **da sva zemlja zna:**
 - ti si Gospodin, Bog naš (15)
 - *Uključene Božje riječi: 2,21-23.29-35*
- **S glasničkom formulom (21)**
 - *Božji zahtjev 2,21.24:*
- **Služite kralju Babilonskom (citat + opis)**
 - *Svrha za Božji narod (2,30-32):*
- **opametit će se (30), spoznati svojega Gospodina (31)**
- **obratiti se (32)**
 - *Plod (2,34s):*
- **povratak (34), vječni Savez (35)**

Hodit ću pred Gospodinom (Ps 116)

C Am G Em F G C

Ho - dit ću pred Go - spo - di-nom u zem-lji ži - vih.

Bog i njegov narod

- *Tko je Bog (1,15)?*
- **Gospodin je Bog naš**
 - *Tko smo „mi” (2,13):*
- **Malen ostatak među narodima kamo si nas raspršio**
 - *Glavno Božje svojstvo (1,15; 2,6.18; 4,13; 5,2.4.9):*
- **Pravednost – δικαιοσύνη 7x u Bar**
 - *Poseban naziv za Boga od 4,10 (pjesma o Jeruzalemu):*
- **„Vječni” (ὁ αἰώνιος 4,10.14.20.22[2x].24.35; 5,2)**
 - **imenica od pridjeva iz 4,8 „Bog vječni”**

Tugovanje i utjeha (Bar 4s)

- *Naricaljka u Bar 4,9-29*
- majka *Jeruzalem* (v8) govori
 - tuga zbog progonstva
- nada u Bogu (4,22):
„Spasitelj vaš” (majka djeci)
 - *Utjeha (4,30-5,9):*
- prorok govori Jeruzalemu (Bog = on)
- najava povratka (novi izlazak)
 - *Poznati poziv u 5,7:*
- gore neka se snize,
doline neka se ispune (usp. Iz 40,4)

II. pismo (Bar 6)

- *Tko kome piše u Bar 6,1a (Vg)?*
- **Jeremija prognanicima, prije progona, prijepis**
- *Utješno Božje obećanje (6,2):*
- **Ja ću vas izvesti u miru (6,2 usp. 1,19.20; 2,11)**
- *Dužina progonstva (6,2):*
- **7 naraštaja; usp. 70 god. iz Jr 25,11; 29,10 postaje: 70x7 (Dn 9,24)**
- **iz Dn 9,7s već u Bar 1,15; 2,6: „stid na licu”**
- *Glavna teškoća: θεοί (29x; Θεός 3x u Bar 6)*
- **A) Opis kakvi su**
- **B) Kako njihovi svećenici postupaju s njima**

Kumiri (6,72) – bogovi

- *Ključni opis “bogova” u Bar 6,24.58*
- **nema u njima životnoga daha (24); 3x lažni (58)**
 - Tema već u 1,22: „drugi bogovi”
 - *Kakvi?* – drveni (10x) + 6,3.10.29:
- **3x srebrni, zlatni, drveni**
 - *Precizan opis u 6,7.38.50.54.57.69.70*
- **Obloženi srebrom i zlatom (7x)**
 - *Osnovni zaključak u 6,14.22.28.49.51.64.71*
- **Nisu bogovi, nisu Bog (7x)**
 - *Glavni savjet (6,14.22.28.64.68):*
- **5x Ne bojte ih se! – samo tu φοβέω u c6**

